

LUUYTIMEN HISTOLOGINEN TUTKIMUS Bm-PAD, 4061

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri, apulaisylilääkäri Kirsi Hämäläinen (puh.044-7113475, kirsi.m.hamalainen@kuh.fi) ja klinikkaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Verta muodostavan kudoksen ja luuytimen taudit (leukemiat, lymfoomien levinneisyys selvittely, myeloproliferatiiviset ja myelodysplastiset tilat) sekä luuytimen fibrotisoivien tai muuten sitä lamaavien kudosten muutosten diagnostiikka. Luuydintautien hoidon seuranta.
- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)
- Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine tietoineen, jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Aina on ilmoitettava, mitä kudosta on lähetetty näytteeksi. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin. Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).
- Näyteastia:** Formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudoksenäyte, 10% formalini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.
- Näyte:** Luuydinnäyte (yleensä suoliluun harjanne) on asetettava fiksaatiiviin kokonaisuudessaan (edustavan näytteen olisi oltava pituudeltaan >1,5 cm, mahdollisesti molemmista suoliluun harjanteista) mahdollisimman nopeasti. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä lähetetietoihin.
- HUOMIOITAVAA!**
Näytepurkkiin on laitettava erillinen merkintä "Luuydinnäyte".
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon huoneenlämpötilassa.
- Menetelmä:** Laboratoriohoitaja käynnistää paksuneulakudospalat. Näytteestä valmistetaan parafiinileikkeet dekalsifikaation jälkeen. Kudoksenleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä (Giemsa, rauta, retikuliini, Leder) että erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).
- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatomisen diagnoosi (PAD) tekstiosana että taulukkoina. Tulkinna otetaan kantaa mm. luuytimen toimintaan ja solujakaumaan. Maligni tauti pyritään tyypittämään mahdollisimman tarkasti WHO:n vertamuodostavan ja imukudoksen kasvainluokituksen mukaisesti. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.
- Virhelähteet:** Luuydinnäytteen huono edustavuus. Yleensä imusolmukenäyte on soveliaim lymfoomien primaaridiagnostiikkaan.
- Tekotiheys:** ma-pe

- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Kiireellisenä pyydetyt näytteet pyritään vastaamaan nopeammin. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien ja dekalsifikaatioon vaadittava aika.
- Laatija, pvä:** Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 21.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 24.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Satu Remes, 27.8.2021

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoitujen toimijain luettelo - T343.